

Fíggjarmálaráðið

Dagfesting: 05. mars 2021
 Mál nr.: 20/00026
 Málsviðgjørt: AE
 Eftirkannað: 12. november 2020
 23. februar 2021

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um Landsbanka Føroya og Føroya váðaráð (Minka landsbankanevndina, ásetingar um landsins gjaldføri, avtaka stovnsfæið)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 116 frá 24. november 2016 um Landsbanka Føroya og Føroya váðaráð, verða gjørdar hesar broytingar:

1. § 2 verður orðað soleiðis:

“§ 2. Landsbanki Føroya er undir leiðslu av eini nevnd og einum stjóra.
Stk. 2. Nevndin er skipað við 5 limum, sum landsstýrismaðurin velur í eitt 3 ára tíðarskeið og kunnu teir veljast aftur í mesta lagi 4 ferðir. Tá limur ikki hevur sitið í nevndini í eitt 3 ára skeið, kann hann veljast av nýggjum. Landsstýrismaðurin setur nevndarlimirnar eftir tilmæli frá stýrinum fyri Fróðskaparsetur Føroya. Landsstýrismaðurin velur formannin.
Stk. 3. Í minsta lagi 3 limir skulu vera búskaparfrøðingar við kandidatútbúgving frá hægri lærustovni. Nevndarlimirnir skulu hava fakligar førleikar innan eitt ella fleiri av hesum førleikaøkjum:

- 1) Búskaparfrøði.
- 2) Fígging og kredittmeting.

- 3) Føroyskt vinnulív.
- 4) Serligt innlit í føroyska fíggjargeiran ella búskapin í Føroyum.

Stk. 4. Nevndarlimirnir skulu samanlagt fevna um allar førleikarnar nevndir í stk. 3, nr. 1-4.

Stk. 5. Persónar, ið javnan kunnu væntast at verða ógegnir í málsviðgerðini hjá nevndini eftir reglunum í kapitli 2 í løgtingslóg um fyrisitingarlóg, kunnu ikki vera limir í nevndini.

Stk. 6. Limirnir í nevndini kunnu ikki starvast í fyrisitingini hjá landsstýrisfólkunum ella Landsbanka Føroya.”

2. Í § 11 verður aftan á stk. 1 sum nýtt stk. sett:
 “*Stk. 2.* Tá umræður afturrindan ella endurfígging av landskassaláni, kann víkjast frá kravinum í stk. 1 fram til at næsta landskassalánið fellur til gjaldingar. Í slíkum føri skal landsins gjaldføri tó ikki minka niður um 13%

av bruttotjódarúrtøkuni í undanfarna ári.”

Stk. 2-4 verða eftir hetta stk. 3-5.

§ 2

3. § 17 verður strikað.

4. § 18, stk. 2 og 3 verða strikað.

Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Orsøkin til at lógaruppskotið verður gjørt, er at dagføra lógtingslóg nr. 116 frá 24 november 2016 um Landsbanka Føroya og Føroya váðaráð.

Skotið verður upp at:

- Landsbankanevndin verður lækkað við 2 limum, frá 7 til 5 limir, og verður landsbankanevndin eisini Búskaparráð,
- Raksturinn verður fíggaður av landskassanum,
- Ásetingarnar í lógini um landsins gjaldføri verða smidligari,
- Stovnsfæ Landsbankans verður flutt til Búskapargrunnin

Landsbankin

Landsbankin virkar í dag eftir lógtingslóg nr. 116 frá 24. november 2016 um Landsbanka Føroya og Føroya váðaráð. Sambært § 1 er Landsbankin almennur fíggarstovnur og greiningarstovnur, ið virkar fyri fíggarligum støðufesti í Føroyum. Bankin er sjálvstøðugur almennur stovnur, sum virkar óheftur av politisku skipanini.

Landsbankin fyrisitur landsins gjaldføris- og skuldarviðurskifti eftir áseting frá nevndini. Almennir grunnar og kommunur kunnu sambært lógini brúka bankan. Bankin skal eisini gera fíggarligar váðagreiningar.

Landsbankanevndin

Landsbanki Føroya er undir leiðslu av einari nevnd og einum stjóra. Nevndin er skipað við 7 limum og 7 varalimum, sum landsstýrismaðurin velur fyri eitt 3 ára tíðarskeið. Limirnir verða tilnevndir soleiðis at landsstýrismaðurin tilnevni 2 nevndarlimir, Fróðskaparsetrið 2 limir, Arbeidsgevarafelagið, Komunufelagið og fakfeløgini hvør sín nevndarlim. Somu aktørar tilnevna 7 varalimir.

Limirnir í nevndini skulu hava fakligar førleikar innan eitt ella fleiri av hesum førleikaøkjum: búskaparfrøði, fígging og kredittmeting, serligt innlit í føroyska fíggarjargeiran ella búskapin í Føroyum. Nevndarlimirnir skulu samanlagt fevna um allar hesar førleikar.

Nevndin skipar seg við formanni og næstformanni. Setur stjóran og loysir stjóran úr starvi. Ger reglur fyri virksemini hjá nevnd og stjóra. Ger ásetingar fyri hvussu gjaldføri landsins og skuld landsins skal umsitast, og annað.

Broytt nevnd

Landsbankanevndin er í størri lagi. Endamálið við hesum kann verða, at tá tað eru fleiri partar (stovnar, feløg o.a.), sum tilnevna nevndarlimir, verður ymiskur serkunnleiki, áhugamál og sjónarmið umboðað í nevndini.

Landsstýrismaðurin metir, at ein fimmmanna nevnd kann arbeiða skynsamari og betri. Mannagongdirnar verða lættari og tað er skjótari at taka neyðugar avgerðir. Nevndin skal nú eisini virka sum Búskaparráð, og tí eru førleikakrøvini herð.

Eftir lógini skuldi landsstýrismaðurin velja nevndina fyri Landsbankan av nýggjum fyri næstu 3 árin, tað vil siga fyri tíðarskeiðið 1. januar 2020 til 31. desember 2022. Átlanin er, at nevndin verður vald av nýggjum, tá lógarbroytingin er kunngjörd.

Landsbankanevndin verður vald á sama hátt, sum Búskaparráðið higartil er valt, har landsstýrismaðurin setur Búskaparráðið eftir tilmæli frá stýrinum fyri Fróðskaparsetur Føroya. Tó soleiðis at landsbankanevndin/ Búskaparráðið hevur 5 limir, har í minsta lagi 3 skulu verða búskaparfrøðingar, og verður nevndin vald í eitt 3 ára tíðarskeið. Landsstýrismaðurin velur formannin.

Stýrið fyri Fróðskaparsetur Føroya skal tilmæla í minsta lagi 10 limir til landsbankanevndina/ Búskaparráðið, av hesum 5 kvinnur og 5 menn. Um limur fer úr Búskaparráðnum/ landsbankanevndini í valskeiðnum, kann landsstýrismaðurin velja at ein at teimum fyrst tilmæltu limunum, ella biðja stýrið fyri Fróðskaparsetur Føroya um nýtt tilmæli.

Búskaparráðið

Landsstýrismaðurin mælir til, at landsbankanevndin verður Búskaparráðið og at Landsbankin røkir skrivarauppgávuna, og hevur dagligu umsitingina hjá Búskaparráðnum. Búskaparráðið hevur 3 limir.

Nú landsbankanevndin eisini verður Búskaparráð, minskar fyrisitingin við einum ráði. Tvær nevndir við tilsamans 10 nevndarlimum, verður til eina nevnd við 5 nevndarlimum.

Landsbankin, kostnaður og játtan

Sum nú er, verður rakstur landsbankans fíggaður við gjaldi upp til 4 promillu av minsta gjaldføri landsins í 2020. Rakstrarkostnaðurin er í miðal er 7,5 mió. kr. (árin 2016 – 2019). Játtanin í ár er 9,2 mió. kr. Rakstrarjáttanin er útreiðsluneutral.

Ætlanin er nú, at Landsbankin verður stovnur við vanligari rakstrarjáttan á fíggarlógini, har útreiðslurnar verða fíggaðar beinleiðis av landskassanum.

Landsbankanevndin kostar góðar 600 tús. kr. árliga. Nevndarlimirnir fáa fasta mánaðarliga samsýning. Um nevndin verður lækkað til 5 limir, verður talan um sparing.

Landsins gjaldføri, smidligari ásetingar

Eftir § 11, stk. 1 í lógini um Landsbankan, skal landsstýrismaðurin skipa soleiðis fyri, at landsins gjaldføri í minsta lagi svarar til 15% av bruttotjóðarúrtøkuni í undanfarnum ári.

Landsstýrismaðurin vil, at ásetingin um gjaldføri landsins skal verða smidligari í sambandi við afturrindan ella endurfígging av landskassalánnum, og at lógin tessvegna skal dagførast.

Lógin skal framhaldandi áseta, at gjaldførisminstakravið verður 15% av BTÚ í undanfarna ári. Lógin verður eftir ætlan broytt soleiðis, at møguleiki verður fyri, í sambandi við afturrindan ella umfígging av láni, í eitt styttri tíðarskeið, at víkja frá kravinum um 15% gjaldføri. Undantakið frá 15%-regluni kann einans verða galdandi fram til næsta lánið hjá landinum fellur til gjaldingar.

Tá støður taka seg upp, har landskassin hevur nærum nóg mikið av gjaldføri til, at eitt lán kann afturgjaldast í einum, uttan endurfígging, skal møguleiki verða fyri tí. Annars kann landskassin verða noyddur til at taka smá lán í styttri tíðarskeið, ið kosta lutfalsliga nógv, og geva vánaligar lánitreytir. Landskassin eigur ikki at taka lán, ið ikki eru neyðug, og sum kosta landskassanum óneyðugar rentuútreiðslur.

Í 2019 er minstagjaldføri landsins ásett til 2,8 milliadir kr. Gjaldføri landsins er nú 4,9 mia. kr.

Stovnsfæ Landsbankans

Eftir § 17 í lógini um Landsbankan, varð bankin stovnaður við 20 mió. kr. í fæi, sum kann nýtast til at javna inntøkur og útreiðslur, í mun til virksemini landsbankans. Nevndin ger nærri reglur um, hvat fæið kann brúkast til.

Tá lógaruppskotið um Landsbanka Føroya og Føroya váðaráð varð lagt fyri Løgtingið í 2016 var ætlanin, at Landsbankin skuldi kunna veita lán til kommunur og almennar grunnar, men Løgtingið samtykti broytingaruppskot frá meirilutanum í fíggarnevndini um at strika § 13, stk. 5 í upprunauppskotinum, tí tað varð ikki hildið vera rætt, at Landsbankin skuldi veita tílík lán, sí løgtingsmál 8/2016.

Endamálið við fænum var, at um Landsbankin veitti kommunum og grunnum lán, kundi gerast neyðugt hjá Landsbankanum at brúka fæið sum “buffara”, til at javna inntøkur og útreiðslur í mun til virksemini bankans.

Tað er ikki longur aktuelt, tí lán verða ikki latin. Nevnd landsbankans hevur ikki gjørt reglur fyri, hvat stovnsfæið kann brúkast til, og er endamálið við fænum ikki ásett í lógini. Fæið stendur enn órørt, og verður skotið upp, at stovnsfæið uppá 20 mió. kr. verður flutt til Búskapargrunnin. Landsbanki Føroya umsitur longu Búskapargrunnin.

1.2. Galdandi lóggáva

Galdandi lóggáva á økinum er løgtingslóg nr. 116 frá 24. novembur 2016 um Landsbanka Føroya og Føroya váðaráð. Landsbanki Føroya er almennur fíggarstovnur og greiningarstovnur, ið virkar fyri fíggarligum støðufesti í Føroyum.

Landsbankin fyrisitur fyrst og fremst gjaldførisviðurskifti og skuldarviðurskifti landsins.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið við lógaruppskotinum er at dagføra lógina um Landsbanka Føroya. Sí niðanfyri.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Samantikið eru nýskipanirnar við uppskotinum hesar:

- Landsbankanevndin verður minkað frá 7 til 5 limir. Tað er lættari og skjótari hjá eini fimmmannanevnd at taka neyðugar avgerðir.
- Landsbankin verður stovnur við vanligari rakstrarjáttan á fíggarlógini, har útreiðslurnar verða fíggaðar beinleiðis av landskassanum.
- Ásetingarnar í lógini um gjaldføri landsins uppá 15% av bruttotjóðarúrtøkuni í undanfarnum ári skulu verða smidligari í sambandi við afturrindan ella endurfígging av landskassalánum, soleiðis at landskassin kann sleppa undan at taka lán, ið ikki eru neyðug, og sum kosta landskassanum óneyðugar rentuútreiðslur.
- Stovnsfæ Landsbankans uppá 20 mió. kr. hevur sum er onki endamál og verður flutt til Búskapargrunnin.

1.5. Ummæli og ummælissskjal

Lógaruppskotið um broyting í lögtingslóg um Landsbanka Føroya og Føroya váðaráð, hevur verið til almenna hoyring og sent til viðkomandi stovnar, feløg og ráð, og hava hesi svarað: Fakfelagssamstarvið, Føroya Arbeiðsgevarafelag, Landsbankin, Búskaparráðið, BLF, Felagið Peningastovnar, Hagstova Føroya, Fróðskaparsetur Føroya og Kommunufelagið. Hoyringarsvarið hjá Kommunufelagnum kom eftir seinastu freist, og er lagt við sum fylgiskjal.

Fiskimálaráðið, Heilsumálaráðið og Umhvørvis- og vinnumálaráðið hava boðað frá, at tey ongar viðmerkingar hava til lógaruppskotið.

Hetta lógaruppskotið varð sent til hoyringar saman við uppskotinum til lögtingslóg um Búskaparráð. Í hoyringarsvarum hava viðkomandi aktørar ummælt lógaruppskotið um Landsbankan og lógaruppskotið um Búskaparráð undir einum og fata lógaruppskotini at verða ein heild.

Fakfelagssamstarvið

Fakfelagssamstarvið metir, at landsbankanevndin arbeiðir skynsamt og skjótt, og ivast í sparingunum, um landsbankanevndin eisini verður Búskaparráð, tí arbeiðsuppgávur nevndarinnar verða fleiri.

Galdandi lóg ásetur, at ein breiður skari av felagsskapum í samfelagnum tilnevna limir til nevnd Landsbankans, at nevndin umboðar at kalla allar partar í samfelagnum, og hevur eina fakliga breidd.

Breiða umboðanin og nevndarvalið tryggjar, at Landsbankin kann virka sum ein óheftur og álítandi stovnur, av týðningi fyri føroyska búskapin.

Fakfelagssamstarvið metir, at Búskaparráðið, soleiðis sum vit kenna tað í dag, verður avtikið við lógarbroytingunum, og at nevndarvalið í Landsbankanum merkir, at armslongdar meginreglan hvørvur. Stovnurin verður politiskt heftur, og umboðar ein smalan part av føroyska samfelagnum.

Fakfelagssamstarvið mælir frá, at lögtingslógin um Landsbanka Føroya verður broytt.

Búskapar – og Løgfrøðingafelag Føroya

BLF mælir frá at leggja Búskaparráðið og nevndina fyri Landsbankan saman og hevur millum annað hesar viðmerkingar til uppskotið:

Búskaparráðið verður mannað við búskaparfrøðingum, ið hava kandidatútbúgving frá hægri lærustovni, fyri at tryggja fakligu førleikarnar hjá ráðnum. Eftir lógarbroytingina um Landsbankan, skulu limirnir í nevndini, sum eisini verður Búskaparráð, samanlagt hava førleikar á øllum hesum økjum: búskaparfrøði, fígging og kredittmeting, serligt innlit í føroyska fíggingargeiran ella búskapin í Føroyum.

Tá tað bert verða trýggir limir í samantvinnaða Landsbanka- og Búskaparráðnum, og limirnir skulu hava nevndu førleikar, er sannlíkt at bert ein av limunum í ráðnum verður búskaparfrøðingur. Tað ber ikki til at varðveita neyðuga fakliga grundarlagið undir Búskaparráðnum og førleikarnar at gera metingarnar, sum Búskaparráðið sambært § 1 í lögtingslóg um Búskaparráð er sett at gera.

Búskaparráðið skal koma við óheftari búskaparligari ráðgeving. Óheftni hjá Búskaparráðnum og Landsbankanum er millum annað tryggjað við, at limir í Búskaparráðnum og Landsbankanum

verða settir eftir tilmæli frá Fróðskaparsetrinum. BLF mælir til, at limirnir í óhefta Búskaparráðnum framhaldandi verða settir eftir tilmæli.

BLF metir ikki, at sparingin av samanleggingini stendur mát við førleikamissin, sum broytingin fer at elva til.

Búskaparráðið

Búskaparráðið skal koma við óheftari búskaparligari ráðgeving og frágreiðingum um búskapin, og Landsbankin skal verða ein sjálvstøðugur almennur stovnur, sum virkar óheftur av politisku skipanini.

Um Landsbankin verður ein almennur stovnur við rakstrarjáttan á fíggarlógini, og nevndin verður beinleiðis tilnevnd av landsstýrismanninum, metir Búskaparráðið, at hvørki Landsbankin ella Búskaparráðið kunna virka óheft av politisku skipanini. Somuleiðis kann Føroya váðaráð, ið er undir Landsbanka Føroya, við landsbankastjóranum sum formanni, heldur ikki longur metast at vera óheftur myndugleiki.

Tað eigur eisini at verða ein treyt, at Búskaparráðið og landsbankanevndin verða mannað av limum, ið hava fakligar førleikar til at røkja uppgáurnar.

Samanumtikið tekur Búskaparráðið ikki undir við lógarbroytingunum, og at landsbankanevndin verður Búskaparráð. Hinvegin verður víst á, at Landsbankin og Búskaparráðið kunnu styrkja hvørt annað, um skrivstova Búskaparráðsins liggur í Landsbankanum sum sjálvstøðugt arbeiðsøki, men einans um nóg nógv arbeiðsorka verður lögð í arbeiðsøkið.

Búskaparráðið er eisini nógv bundið at samstarvi við Hagstovu Føroya. Ein fíggarlig styrking av arbeiðinum hjá Hagstovuni við búskaparhagtølum hevði styrkt alt arbeiðið við at gera metingar um búskapin.

Føroya Arbeiðsgevarafelag

Arbeiðsgevarafelagið viðmerkir lógaruppskotini, men viðgerð eisini mál, sum hava óbeinleiðis við lógaruppskotini at gera.

Ein trupulleiki við búskaparligu ráðgevingini til landsstýrið er, at hagtalsgrundarlagið, sum ráðgevandi stovnarnir skulu grunda síni tilmæli á, ikki er nøktandi, og tað eigur landið at raðfesta. Áðrenn sparingar verða framdar eigur at verða greinað, hvørjar uppgávur stovnarnir skulu hava, og hvussu fyrisitingin skal skipast.

Vinnuhúsið ivast í, um triggir nevndarlimir eru nóg mikið til at tryggja nóg fjøltáttaðar førleikar í nevndini, og at nevndin kann verða víðkað við einum ella tveimum limum í mun til lógaruppskotið. Mælt verður til at halda fast í verandi skipan, har ymiskir partar innstilla uppskot til nevndarlimir, sum landsstýrismaðurin kann velja millum. Tað, at raksturin av Landsbankanum verður fíggaður av landskassanum, kann merkja, at stovnurin ikki virkar óheftur.

Vinnuhúsið mælir frá, at Landsbankin virkar sum fíggarstovnur hjá kommunum og almennum. Til hetta er at viðmerkja, at tað verður strikað í lógaruppskotinum, so málið verður loyst.

Eftir uppskotinum verða gjaldføriskrøvini hjá landskassanum linkað, so landskassin frameftir í eitt tíðarskeið kann hava eitt gjaldføri á í minsta lagi 13% av BTÚ, í mun til eitt krav á 15% í dag. Tað undrar Arbeidsgevarafelagið, at landið linkar kapitalkrøvini til sín sjálvs, samstundis sum politiska skipanin hevur sett óvanliga strong kapitalkrøv í verk fyri føroysku bankarnar.

Felagið Peningastovnar

Felagið tekur undir við ætlanini at miðsavna fakliga vitan og førleikar, soleiðis at stovnarnir frameftir fáa enn betri møguleika at gera eitt munagott arbeiði.

Hagstova Føroya

Hagstovan tekur ikki undir við lógaruppskotunum. Viðmerkingarnar hjá Hagstovuni eru millum annað hesar:

- Nevndin í Landsbankanum hevur serskildar og krevjandi uppgávur, ið eru so mikið ymiskar frá endamálinum hjá Búskaparráðnum, at talan ikki er um samanfall av uppgávum. Harumframt verða eftir ætlan ikki somu fakligu krøv sett til landsbankanevnd, sum til verandi Búskaparráð.
- Búskaparráðið eigur at verða skipað sum higartil, men styrkt við 2 búskaparfrøðingum til skrivaratoymi, sum kann staðsetast í fakligum og greinandi umhvørvi, til dømis í Landsbankanum.
- Um tað bert verða 3 nevndarlimir í Landsbankanum, verður grundreglan um demokratiska umboðan slept, sum er ásett í galdandi lóg við tilmæli frá Setrinum, landsstýrismanni, kommunum, arbeidsgevarum og fakfeløgum. Tað kunnu til dømis framhaldandi verða 7 nevndarlimir.
- Ásetingin um val av nevndarlimum í Landsbankanum, og at bankin verður fíggaður við vanligari rakstrarjáttan á fíggarlógini, ger hann minni óheftan. Hagstovan mælir til at varðveita skipanina við vali av limum í landsbankanevndina og at Landsbankin verður fíggaður eins og galdandi lóg ásetur.

Fróðskaparsetur Føroya

Fróðskaparsetrið viðmerkir, at óheftismeginreglan, sum liggur í, at landsstýrismaðurin velur Búskaparráðið eftir tilmæli frá óheftum stovni, Fróðskaparsetrinum, verður avtikin í og við, at landsbankanevndin eisini gerst Búskaparráð, og teir 5 av 7 limunum í landsbankanevndini ikki longur skulu veljast eftir tilmæli frá Fróðskaparsetrinum, Arbeidsgevarafelagnum, fakfeløgnum og Kommunufelagnum.

Eftir uppskotinum til nýggja § 2, stk. 2 í lógini um Landsbankan og váðaráðið kunnu óheftir og uttanveltaðir stovnar gera tilmæli, men bara eftir áheitan frá landsstýrismanninum.

Eftir verandi lóg um Búskaparráð skulu búskaparráðslimirnir vera búskaparfrøðingar við kandidatútbúgving frá hægri lærustovni, men verða ikki somu krøv við lógarbroytingini.

Um uppgávnar hjá Búskaparráðnum skulu leggjast til Landsbankan, verður neyðugt at styrkja fyrisitingina og seta fleiri starvsfólk, sum samanumtikið ikki merkir sparingar.

Landsbankin

Fyrir munur við at leggja stovnarnar saman kann verða at byggja upp eitt fakliga sterkt umhvørvi í sama stovni.

Vansarnir eru, at politiska óheftnið verður ógildað, tí landsstýrismaðurin einsamallur velur teir 3 limirnar í nevndina sambært § 2, stk. 2 í lógaruppskotinum um Landsbankan, og Búskaparráðið og Landsbankin verða frameftir fíggaðir beinleiðis við rakstrarjáttan hjá Fíggjarmálaráðnum. Lógargrundarlagið hjá Landsbankanum, ið tryggjar armslongd frá politisku skipanini, verður strikað.

Um broytingar verða framdar, eigur Landsbankin at varðveita sítt politiska óheftni við at nevndarlimirnir verða valdir eftir tilmæli frá stovnum/feløgum/hægri læristovni, sum frammanundan eru defineraði, og at talið av nevndarlimum verður 5.

Fíggjarmálaráðið hevur hesar viðmerkingar

Landsstýrismaðurin metir, at við at savna búskaparlígan kunnleika hjá Landsbankanum og har landsbankanevndin verður Búskaparráð, verður fyrisitingin sameind, raðfest og styrkt.

Í lógaruppskotinum var ætlanin fyrst, at landsstýrismaðurin skuldi velja 3 limir í landsbankanevndina, eftir tilmæli frá Fróðskaparsetri Føroya, Føroya Arbeidsgevarafelag, Felagnum Peningastovnar, Búskapar- og lögfrøðingafelagnum, Felagnum Føroyskir Grannskoðarar, ella onnur sum landsstýrismaðurin heitti á, kundu koma við uppskotum til nevndarlimir.

Í hoyringarskrivunum verður funnist at, at talið av nevndarlimum verður lækkað ov nógv, soleiðis at nevndin umboðar ein ov smalan skara av fólki, at ikki nóg stór krøv verða sett til útbúgving hjá nevndarlimum, og at landsstýrismaðurin velur allar nevndarlimirnar sjálvur, soleiðis at óheftni ikki verður tryggjað.

Fíggjarmálaráðið hevur tikið hesar viðmerkingar frá hoyringarpørtunum til eftirtektar, og broytt lógaruppskotið soleiðis, at tað verða valdir 5 nevndarlimir, at í minsta lagi 3 limir skulu vera búskaparfrøðingar við kandidatútbúgving frá hægri lærustovni, og at landsstýrismaðurin setur nevndina eftir tilmæli frá stýrinum fyri Fróðskaparsetur Føroya.

Harumframt verður eisini ásett, at nevndin eigur at hava kunnleika til føroyskt vinnulív, til dømis framleiðsluvinnu, tilfeingisvinnu og tænaðstovnu.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Rakstur Landsbankans

Rakstur landsbankans verður fíggaður við gjaldi upp til 4 promillu av minsta gjaldføri landsins í 2020. Rakstrarkostnaðurin er í miðal 7,5 mió. kr. (árin 2016 – 2019). Játtanin í ár er 9,2 mió. kr. Rakstrarjáttanin er útreiðslurneutral fyri landskassan.

Landsbankinn verður nú stovnur við vanligari rakstrarjáttan á fíggjarlógini, har útreiðslurnar verða fíggjaðar beinleiðis av landskassanum. Eftir ætlan verða uppgávnar hjá Búskaparráðnum lagdar til Landsbankan. Rationaliseringar verða framdar í hesum sambandi, soleiðis at raksturinn verður bíligari samanlagt.

Landsbankanevndin kostar góðar 600 tús. kr. árliga (2018). Nevndarlimirnir fáa fasta mánaðarlaga samsýning. Um nevndin verður lækkað til 5 limir, verður talan um sparing.

Stovnsfæ grunsins

Landsbankinn varð stovnaður við 20 mió. kr. í fæi, sum millum annað skuldi nýtast til at javna inntøkur og útreiðslur í mun til virkseimi landsbankan, tá lán verða latin. Landsbankinn hevur ikki heimild til at veita lán. Sovnsfæið uppá 20. mió kr. stendur enn órørt, og verður flutt til Búskapargrunnin.

Landsins gjaldføri, smidligari ásetingar

Eftir § 11, stk. 1 í lógini um Landsbankan, skal landsstýrismaðurin skipa soleiðis fyri, at landsins gjaldføri í minsta lagi svarar til 15% av bruttotjóðarúrtøkuni í undanfarnum ári.

Ásetingin um gjaldføri landsins skal verða smidligari í sambandi við afturrindan ella endurfíggjing av landskassalánum, soleiðis at møguleiki verður fyri, í sambandi við afturrindan ella umfíggjing av láni, í eitt styttri tíðarskeið at víkja frá kravinum um 15% gjaldføri av bruttotjóðarúrtøkuni, tó ikki niðurum 13%. Undantakið frá 15%-regluni kann einans verða galdandi, til næsta lánið hjá landinum fellur til gjaldingar.

Landskassin eigur ikki at taka lán, ið ikki eru neyðug, og sum kosta landskassanum óneyðugar rentuútreiðslur.

2.2. Umsitingarlígar avleiðingar fyri land og kommunur

Lógaruppskotið hevur smávegis umsitingarlígar avleiðingar fyri landið.

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Lógaruppskotið hevur ongar fíggjarlígar ella umsitingarlígar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri millumtjóðasáttmálar á økinum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar á tvørgangandi millumtjóðasáttmálar.

2.9. Markaforðingar

Lógaruppskotið elvir ikki til markaðforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv.

2.11. Skattir og avgjöld

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um skattir og avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Lógaruppskotið áleggur ikki likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Stýrið fyri Fróðskaparsetur Føroya tilmælir teir fimm limirnar í landsbankanevndini, sum landsstýrismaðurin setur, umframt at landsstýrismaðurin velur formannin í landsbankanevndini.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Lógaruppskotið hevur ikki aðrar avleiðingar.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1

Nr. 1. § 2 í lógini um Landsbankan og Føroya váðaráð er orðað av nýggjum.

Stk. 2 Ásetur, at nevndin verður skipað við 5 limum, í staðin fyri 7 limum, sum merkir at nevndin kann arbeiða effektivari. Landsstýrismaðurin setur nevndarlimirnir eftir tilmæli frá stýrinum fyri Fróðskaparsetur Føroya. Landsstýrismaðurin velur formannin.

Tað at allir nevndarlimirnir verða valdir eftir tilmæli frá stýrinum fyri Fróðskaparsetur Føroya, tryggjar óheftni Landsbankans.

Stýrið fyri Fróðskaparsetur Føroya skal tilmæla í minsta lagi 10 limir til landsbankanevndina/ Búskaparráðið, av hesum 5 kvinnur og 5 menn. Um limur fer úr Búskaparráðnum/landsbankanevndini í valskeiðnum, kann landsstýrismaðurin velja at ein at teimum fyrst tilmæltu limunum, ella biðja stýrið fyri Fróðskaparsetur Føroya um nýtt tilmæli.

Stk. 3 ásetur, at í minsta lagi 3 limir skulu vera búskaparfrøðingar við kandidatútbúgving frá hægri lærustovni. Sostatt verða størri krøv sett til útbúgving. Nevndarlimirnir skulu hava fakligar førleikar innan eitt ella fleiri av hesum førleikaøkjum: Búskaparfrøði, fígging og kredittmeting, føroyskt vinnulív, serligt innlit í føroyska fígggjargeiran ella búskapin í Føroyum, og eftir *stk. 4*. skulu nevndarlimirnir samanlagt fevna um allar førleikarnar.

Kunnleiki til føroyskt vinnulív, kann verða innan framleiðsluvinnu, tilfeingisvinnu og tænaðstuvinnu.

Landsbankanevndin verður Búskaparráðið og Landsbankin røkir skrivarauppgávuna, og hevur dagligu umsitingina hjá Búskaparráðnum.

Verandi landsbankanevnd situr inntil nýggj nevnd verður vald. Eftir ætlan stutt eftir at henda løgtingslóg kemur í gildi.

Stk. 5 vísir til fyrisitingarlógina um gegni, og ásetur *stk 6*, at nevndarlimir í landsbankanevndini ikki kunnu starvast í fyrisitingini hjá landsstýrisfólkunum ella Landsbanka Føroya.

Nr. 2. Eftir § 11 stk 1. skal landsins gjaldføri í minsta lagi svara til 15% av bruttotjóðarúrtøkuni í farna fíggarári. Í lógini verður sett inn, sum *stk. 2*, at tá umræður afturrindan ella endurfígging av landskassaláni, kann víkjast frá kravinum í *stk. 1*, sum er, at gjaldføri landskassans fram til at næsta landskassalánið fellur til gjaldingar. Í slíkum føri skal landsins gjaldføri tó ikki minka niðrum 13% av bruttotjóðarúrtøkuni í undanfarna ári.

Nr. 3 § 17 í lógini verður strikað. Landsbankin varð stovnaður við 20 mió. kr. í stovnsfæi. Endamálið var at kunna javna inntøkur og útreiðslur í mun til virksema bankans. Grunnurin verður ikki brúktur, og er eingin áseting um virksema grunsins; tí verður stovnsfæið latið Búskapargrunninum.

Eftir § 18 stk. 2 verður rakstur Landsbankans fíggaður við gjaldi upp til 4 promillu av minsta gjaldføri landsins í 2020. Nú Landsbankin skal fíggað beinleiðis av landskassanum, verður

ásetingin í stk. 2 strikað. Eftir stk. 3 kann Landsbankin hava inntøkufíggingjað virksemini. Hetta er longu heimilað í játtanarlóg, og verður ásetingin strikað.

Til § 2

Lógin kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Fíggjarmálaráðið, 05. mars 2021

Jørgen Niclasen
landsstýrismaður

/ Bjarni Askham Bjarnason

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Javntekstur

Fylgiskjal 2: Hoyringarsvar frá Føroya Arbeidsgevarafelag

Fylgiskjal 3: Hoyringarsvar frá Landsbankanum

Fylgiskjal 4: Hoyringarsvar frá Búskaparráðnum

Fylgiskjal 5: Hoyringarsvar frá BLF

Fylgiskjal 6: Hoyringarsvar frá Felagnum Peningastovnar

Fylgiskjal 7: Hoyringarsvar frá Hagstovu Føroya

Fylgiskjal 8: Hoyringarsvar frá Fróðskaparsetur Føroya

Fylgiskjal 9: Hoyringarsvar frá Kommunufelagnum

Fylgiskjal 10: Hoyringarsvar frá Fakfelagssamstarvinum

Fylgiskjal 11: Hoyringarsvar frá Fiskimálaráðnum

Fylgiskjal 12: Hoyringarsvar frá Umhvørvis-og vinnumálaráðnum

Fylgiskjal 13: Hoyringarsvar frá Heilsumálaráðnum